

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/123/2018
Identifikačné číslo spisu: 4017200493
Dátum vydania rozhodnutia: 27.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4017200493.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: MUDr. O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XXX, F., právne zastúpený JUDr. Melániou Knopovou, advokátkou so sídlom Košice, Štúrova 20, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 24663-2/2017-BA zo dňa 29.05.2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/93/2017-96 zo dňa 12. marca 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/93/2017-96 zo dňa 12.03.2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom č.k. 23Sa/93/2017-96 z 12.03.2018 zrušil rozhodnutie žalovanej č. 24663-2/2017-BA zo dňa 29. mája 2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu pobočky Levice č. 700-1310976516-GC04/16 zo dňa 16. augusta 2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaná potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým pobočka Levice predpísala žalobcovi podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) poistné na nemocenské poistenie v sume 772,16 €, poistné na starobné poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 3 159,20 €, poistné na invalidné poistenie v sume 1 053,03 € a poistné do rezervného fondu v sume 833,59 €, spolu v sume 5 817,98 €, za obdobie od augusta 2014 až do júna 2016.

3. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že v prejednávanej veci bolo potrebné posúdiť, či žalobca mal status SZČO aj v období po 04.08.2014. Úlohou správnych orgánov bolo vyriešenie tejto právnej otázky týkajúcej sa výkladu § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, teda či žalobca vykonával v čase od 04.08.2014 činnosť SZČO. Podľa názoru krajského súdu riešeni tejto otázky správne orgány

však nevenovali dostatočne dôslednú pozornosť a žalovaná ako odvolací orgán aj napriek skutočnostiam, ktoré žalobca v odvolaní namietal sa nezaoberala podstatnou námietkou, že žalobca dňa 04.08.2014 podal odhlášku do sociálnej poisťovne, pretože prestal vykonávať činnosť ako SZČO ku dňu 04.08.2014. Podľa názoru krajského súdu zo zisteného skutkového stavu nebolo možné vyvodiť správny právny záver, pretože táto základná otázka v danom konaní nebola zodpovedaná.

4. Krajský súd ďalej uviedol, že z administratívneho spisu vyplýva, že žalobcovi bola vydaná licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v odbore všeobecné lekárstvo rozhodnutím zo dňa 20.06.2006 č. L1A/NR/1304/06 Slovenskou lekárskou komorou. Z administratívneho spisu mal krajský súd za preukázané, že žalobca sa odhlásil dňa 23.02.2015 Odhláškou, registračným listom fyzickej osoby z povinného poistenia SZČO k 04.08.2014, pretože na základe rozhodnutia Nitrianskeho samosprávneho kraja č. NRCS3974/2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 04.08.2014, bolo žalobcovi zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore všeobecné lekárstvo dňom 04.08.2014.

5. Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej, ktoré je predmetom prieskumu v tomto konaní je vydané v rozpore so zákonom z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Námietka žalobcu, že po období 04.08.2014 nevykonával činnosť SZČO, teda nespadá ako poistenec pod režim poistenia podľa § 21 ods. 1 v spojení s ustanovením § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, je dôvodná, a preto súd predmetné rozhodnutie žalovanej podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Žalovaná sa nezaoberala tým, že žalobca si podal odhlášku do poisťovne a vlastne až po roku a pol od odhlásenia bolo vydané rozhodnutie prvostupňovým správnym orgánom, že mu predpísalo poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie od augusta 2014 do júna 2016 v celkovej sume 5 817,98 €. Z hore uvedených dôvodov, v ďalšom konaní uložil krajský súd povinnosť žalovanej a I. stupňovému správne orgánu zaoberať sa aj právnou otázkou, či by žalobca mohol vykonávať SZČO len na základe licencie L1A vydané lekárskou komorou, keďže rozhodnutím Nitrianskeho samosprávneho kraja mu bolo povolenie poskytovať zdravotnícku starostlivosť dňom 04.08.2014 zrušené.

6. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalovaná (sťažovateľka) z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľka v prvom rade namietala, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodňuje ustanoveniami zákona o sociálnom poistení, ktoré už v prejednávanej veci (august 2014 až 2016) neboli účinné. Ďalej sťažovateľka uviedla, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobca dosiahol v rozhodujúcom období (roky 2013 a 2014) príjem podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov relevantný pre vznik, resp. trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, povinné poistenie, ako samostatne zárobkovo činné osobe, mu trvalo aj po dni 04.08.2014. Na základe tejto skutočnosti sa žalovaná nestotožnila s názorom krajského súdu, že v prejednávanej veci bolo potrebné posúdiť, či mal žalobca status SZČO aj po 04.08.2014 a správne orgány mali vyriešiť právnu otázku týkajúcu sa výkladu § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, teda či žalobca vykonával v čase od 04.08.2014 činnosť SZČO. Sťažovateľka uviedla, že podľa § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 338/2013 Z.z. povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie žalobcu zaniklo v dôsledku zrušenia licencie číslo: L1A/NR/1304/06, t.j. dňa 08.08.2016.

7. Sťažovateľka zastáva názor, že žalovaná nie je povinná sa zaoberať existenciou Registračného listu fyzickej osoby - odhláška, ktorý žalobca dňa 23.02.2015 predložil Sociálnej poisťovni, pobočka Levice, s dátumom zániku povinného poistenia dňa 04.08.2014, pretože predmetom tohto súdneho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej vo veci predpísania poistného za obdobie august 2014 až jún 2016. Sťažovateľka má za to, že otázka právneho posúdenia žalobcu ako SZČO na účely sociálneho poistenia po podaní odhlášky dňa 23.02.2015 bola posúdená a zodpovedaná v samostatnom konaní, ktoré predchádzalo konaniu vo veci predpísania poistného. Sociálna poisťovňa, pobočka Levice rozhodnutím č. 22083-1/2016-LV z 17.06.2016 rozhodla, že žalobcovi ako SZČO nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 04.08.2014. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.07.2016, keďže žalobca nepodal odvolanie. Z uvedeného dôvodu bola žalovaná povinná prihliadať na právoplatné rozhodnutie vo veci zániku povinného poistenia žalobcu. V tejto

súvislosti poukázala na rozsudok najvyššieho súdu č.k. 9Sžso/1/2015. Sťažovateľka vo zvyšnej časti kasačnej sťažnosti uviedla, že zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia nezávisí od podania Registračného listu fyzickej osoby. Opätovne uviedla, že žalobca v rozhodnom období rokov 2013 a 2014 dosiahol príjem podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z.z., ktorá skutočnosť je rozhodujúca pri posudzovaní vzniku, resp. zániku poistenia SZČO k 1. júlu kalendárneho roka (§ 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.). Z hore uvedených dôvodov žalovaná žiadala rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

8. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalobca. Namietal, že právny názor žalovanej, na základe ktorého žalobca mal právne postavenie SZČO aj v období august 2014 - jún 2016, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Status SZČO mu nebol zachovaný z dôvodu, že na vykonávanie činnosti zakladajúcej SZČO status sa vyžaduje povolenie Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktoré už bolo zrušené. Z hore uvedených dôvodov žalobca zastáva názor, že pre zánik sociálneho poistenia ku dňu 30.06. kalendárneho roka v zmysle § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, je relevantný zánik statusu SZČO a na príjem sa neprihliada. V tomto prípade poistenie zaniká dňom zániku oprávnenia, povolenia. Ďalej žalobca namietal, že až po roku a pol od odhlásenia bolo vydané rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, ktorým mu správny orgán predpísal poistné na nemocenské poistenie a poistné na dôchodkové poistenie od augusta 2014 do júna 2016 v celkovej sume 5.817,98 €. Ďalej, podľa názoru žalobcu je potrebné sa zaoberať aj právnou otázkou, či by žalobca mohol vykonávať činnosť SZČO len na základe licencie L1A. Na základe hore uvedených skutočností žalobca navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovanej zamietol z dôvodu, že táto nie je dôvodná.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je dôvodná.

10. Predmetom konania je preskúmanie rozhodnutia žalovanej, ktorým potvrdila rozhodnutie pobočky o predpísaní poistného.

11. Z administratívneho spisu žalovanej mal kasačný súd za preukázané, že Sociálna poisťovňa pobočka Levice, rozhodnutím č. 22083-1/2016-LV zo dňa 17.06.2016 rozhodla, že žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnej osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 04.08.2014 (ďalej aj „rozhodnutie o nezániku poistenia“). Zánik poistenia bol konštatovaný v oznámení Sociálnej poisťovne, pobočka Levice č. 700-1301111716-GC24/16 zo dňa 11.08.2016, podľa ktorého povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie žalobcu zaniklo dňa 08.08.2016.

12. Podľa § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále, a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy.

13. Podľa § 144 ods. 1 zákona o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného v úhrne je nižšia ako 3,32 €, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

14. Z uvedenej právnej úpravy je zrejmé, že Sociálna poisťovňa rozhoduje o vzniku, prerušení, zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch a o predpísaní poistného v dvoch samostatných konaniach. V prípade žalobcu o tom, že povinné dôchodkové poistenie a povinné nemocenské poistenie nezaniklo rozhodla Sociálna poisťovňa, pobočka Levice vyššie uvedeným rozhodnutím o nezániku poistenia. Otázka trvania povinného dôchodkového poistenia a povinného nemocenského poistenia žalobcu preto bola uvedeným právoplatným rozhodnutím vyriešená. Žalobca v zákonnej lehote žalobu o preskúmanie

rozhodnutia o nezániku poistenia nepodal, čím sa sám pripravil o možnosť preskúmať a zrušiť uvedené rozhodnutie súdom.

15. Krajský súd sa v rozsudku nevysporiadal so skutočnosťou, že nie je možné preskúmať trvanie povinného poistenia žalobcu vzhľadom na existujúce právoplatné rozhodnutia, ktorým bola táto otázka vyriešená. Žalobca žiadal v žalobe preskúmanie a zrušenie rozhodnutia o poistnom. Argumenty, ktoré uviedol však smerujú proti rozhodnutiu o nezániku poistenia, ktoré v tomto konaní preskúmať nemožno, keďže nadobudlo právoplatnosť a žalobca v zákonnej lehote žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovanej, ktorým potvrdila rozhodnutie prvostupňového orgánu o zániku poistenia, nepodal.

16. Krajský súd svoje rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení veci, keď napriek existencii právoplatného rozhodnutia o otázke trvania poistenia žalobcu dospel k záveru, že žalovaná ako aj prvostupňový správny orgán nevenovali dostatočnú pozornosť riešeniu otázky statusu SZČO žalobcu v období po 04.08.2014. Ako bolo uvedené vyššie otázka trvania povinného poistenia bola právoplatne vyriešená v predchádzajúcom správnom konaní, v rámci ktorého správny orgán musel posúdiť aj existenciu statusu SZČO žalobcu po 04.08.2014. Na právoplatné rozhodnutie o nezániku povinného poistenia bol krajský súd povinný pri preskúmaní rozhodnutia o predpísaní poistného prihliadnuť.

17. Žalovaná v danom prípade správne poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 9Sžso/1/2015, v ktorých najvyšší súd uviedol, že predmetom sporu nemôže byť otázka zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia, pokiaľ táto bola už právoplatne vyriešená iným rozhodnutím Sociálnej poisťovne. Kasačný súd nemá dôvod sa od tohto názoru odkloniť. V danom prípade krajský súd rozhodoval nad rámec rozsahu predmetu konania vymedzeného preskúmaným správnym rozhodnutím.

18. Keďže krajský súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal otázkou trvania povinného nemocenského a dôchodkového poistenia, ktorá bola už právoplatne vyriešená a nezaoberal sa predmetom konania a nepreskúmal zákonnosť a postup pri rozhodovaní žalovanej o predpísaní poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 5 817,98 €, za obdobie od augusta 2014 až do júna 2016, ide o takú okolnosť, pre ktorú kasačný súd musel rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 SPP).

19. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu rozhodnúť o predmete konania, vec znovu prejednať a rozhodnúť o nej, pričom v novom rozhodnutí znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

20. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.